

VİZE

V1.)

Atılan iki zarla toplamda sekiz getirebilecek kombinasyonlar şunlardır:

(2,6), (3,5), (4,4), (5,3), (6,2).

Toplamda 36 kombinasyon vardır ve sadece bunlardan 5 tanesinde toplam 8 etmektedir. Bu nedenle toplamda sekiz atma olasılığı $p = 5/36 = 0.139$ dur.

Mehmet'in kazandığını bildiğimize göre Ahmet'le başlamış olma olasılığımız çift sayılarda bitme olasılığımız aynıdır.

$$p(X = 2k) = \sum_k (1-p)^{2k-1} \times p$$

k 1 den sonsuza dek olmak koşuluyla.

$$(1-p) \times p + (1-p)^3 \times p + (1-p)^5 \times p + (1-p)^7 \times p + (1-p)^9 \times p + \dots$$

Yukardaki denklem dahada basitleştirilmiş olarak şu şekilde yazılabilir.

$$(1-p) \times p \times (1 + (1-p)^2 + (1-p)^4 + (1-p)^6 + (1-p)^8 + \dots)$$

$(1 + (1-p)^2 + (1-p)^4 + (1-p)^6 + (1-p)^8 + \dots)$ bu seri $(1/(1 - (1-p))) \times (1 + (1-p))$ eşittir.

$$(1/(1 - (1-p))) \times (1 + (1-p)) = (1/(p \times (2-p)))$$

$$(1-p)/(2-p) \text{ olur.}$$

p değerini yerine koyarak sonucu buluruz.

$$(1-p)/(2-p) = 0.861 \times 1.861 = 0.463 = 7/16$$

V2.)

$$\int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) dx dy = \int_0^2 \int_0^2 k \times e^{-(x+y)} dx dy = 1$$

$$\int_0^2 \int_0^2 k \times e^{-(x+y)} dx dy = \int_0^2 -k \times e^{-(x+y)} \Big|_0^2 dy = \int_0^2 -k \times (e^{-(2+y)} - e^{-y}) dy$$

$$= -k \times (e^{-2} - 1) \int_0^2 e^{-y} dy$$

$$= k \times (e^{-2} - 1)^2 = 1$$

$$= k = 1/(e^{-2} - 1)^2 = 1/0.748 = 1.338$$

a.)

$$\int_1^2 \int_0^1 k \times e^{-(x+y)} dx dy = \int_1^2 -k \times e^{-(x+y)} \Big|_0^1 dy = \int_1^2 -k \times (e^{-(1+y)} - e^{-y}) dy$$

$$= -k \times (e^{-1} - 1) \int_1^2 e^{-y} dy$$

$$= k \times (e^{-1} - 1) \times (e^{-2} - e^{-1})$$

$$= 1.338 \times -0.632 \times -0.233 = 0.197$$

b.)

$$\int_0^2 \int_0^1 k \times e^{-(x+y)} dx dy = \int_0^2 -k \times e^{-(x+y)} \Big|_0^1 dy = \int_0^2 -k \times (e^{-(1+y)} - e^{-y}) dy$$

$$= -k \times (e^{-1} - 1) \int_0^2 e^{-y} dy$$

$$= -k \times (e^{-1} - 1)(e^{-2} - 1)$$

$$= 1.338 \times -0.632 \times -0.864 = 0.73$$

c.)

$$E(X) = \int_0^2 \int_0^2 x \times k \times e^{-(x+y)} dx dy$$

$$E(X) = \int_0^2 k \times e^{-y} dy \int_0^2 x \times e^{-x} dx = \int_0^2 k \times e^{-y} dy (-e^{-x} - x \times e^{-x}) \Big|_0^2$$

$$= \int_0^2 k \times e^{-y} \times (-3 \times e^{-2} + 1) dy$$

$$= \int_0^2 k \times e^{-y} \times 0.594 dy = k \times (-e^{-2} + 1) \times 0.594$$

$$= 0.687$$

d.)

$$E(Y) = \int_0^2 k \times e^{-x} dx \int_0^2 y \times e^{-y} dy = \int_0^2 k \times e^{-x} dx (-e^{-y} - y \times e^{-y}) \Big|_0^2$$

$$= \int_0^2 k \times e^{-x} \times (-3 \times e^{-2} + 1) dx$$

$$= \int_0^2 k \times e^{-x} \times 0.594 dx = k \times (-e^{-2} + 1) \times 0.594$$

$$= 0.687$$

$$Cov(x, y) = E(xy) - E(x)E(y)$$

$$E(XY) = k \times \int_0^2 x \times e^{-x} dx \int_0^2 y \times e^{-y} dy = k \times \int_0^2 x \times e^{-x} dx (-e^{-y} - y \times e^{-y}) \Big|_0^2$$

$$= k \times \int_0^2 x \times e^{-x} \times (-3 \times e^{-2} + 1) dx$$

$$= k \times \int_0^2 x \times e^{-x} \times 0.594 dx = k \times (-e^{-y} - y \times e^{-y}) \Big|_0^2 \times 0.594$$

$$= 1.338 \times 0.594 \times 0.594$$

$$= 0.472$$

$$Cov(x, y) = 0.472 - 0.687 \times 0.687 = 0$$

Bu nedenle korelasyon:

$$\rho = 0 \text{ dir.}$$

V3.)

$$\sigma = 10$$

$$n = 4$$

$$\mu = 70$$

$$N = 300$$

eğer 4 kişi 300 kg dan fazla ise 1 kişi 75 kg'dan fazla olmalıdır.

$$\sigma_x = \sigma / \sqrt{n} \times \sqrt{\frac{N-n}{N-1}} = 10 / \sqrt{4} \times \sqrt{\frac{300-4}{299}} = 4,97485$$

$$t = \frac{X - \mu}{\sigma_x} = \frac{75 - 70}{4,97485} = 1,00505$$

$$t \geq 1.00505$$

$$X \geq 75 \text{ için}$$

$$\text{Alan} = 0.5 - 0.3413 = 0.1587$$

FİNAL

f1.)

Herhangi iki kişinin 1 saat içinde herhangi bir zamanda gelmesi düzgün dağılımdır ve ortalamaları 1/60 (1 saat = 60 dakika). X sürekli raslantı değişkeni ilk kişinin gelme zamanı ve Y sürekli raslantı değişkeni ikinci kişinin gelme zamanını temsil etmek üzere bileşik olasılık yoğunluk fonksiyonu

$$f(x,y) = \begin{cases} 1/3600 & 0 \leq x \leq 60, 0 \leq y \leq 60 \\ 0 & \text{diğer tüm } x,y \end{cases}$$

İlk kişi geldiği zaman (x) ikinci kişi ya geliş zamanından 15 dakikadan daha önce gelmiş olmalı yada 15 dakikadan daha sonra gelmeli:

$$p(X = x, Y < x - 15) + p(X = x, Y > x + 15)$$

$$\int_0^{45} \int_{x+15}^{60} \frac{1}{3600} dy dx + \int_{15}^{60} \int_0^{x-15} \frac{1}{3600} dy dx$$

Burda x gidebileceği yerleri (0,60) aralığı yerine (0,45) ve (15,60) almamızın nedeni

$$p(X < 15, Y < X - 15) = 0$$

$$p(X > 45, Y > X + 15) = 0$$

olmasıdır.

$$\begin{aligned} \frac{1}{3600} \left[\int_0^{45} \int_{x+15}^{60} dy dx + \int_{15}^{60} \int_0^{x-15} dy dx \right] &= \frac{1}{3600} \left[\int_0^{45} (60 - x - 15) dx + \int_{15}^{60} (x - 15) dx \right] \\ \frac{1}{3600} \left[\left(45x - \frac{x^2}{2} \right) \Big|_0^{45} + \left(\frac{x^2}{2} - 15x \right) \Big|_{15}^{60} \right] &= \frac{1}{3600} \left[45^2/2 + 60^2/2 - 15 \times 60 + 15^2/2 \right] \\ &= \frac{1}{3600} (2025) = 0.5625 \end{aligned}$$

Sonuç $1 - 0.5625 = 0.4375$.

2.YÖNTEM:

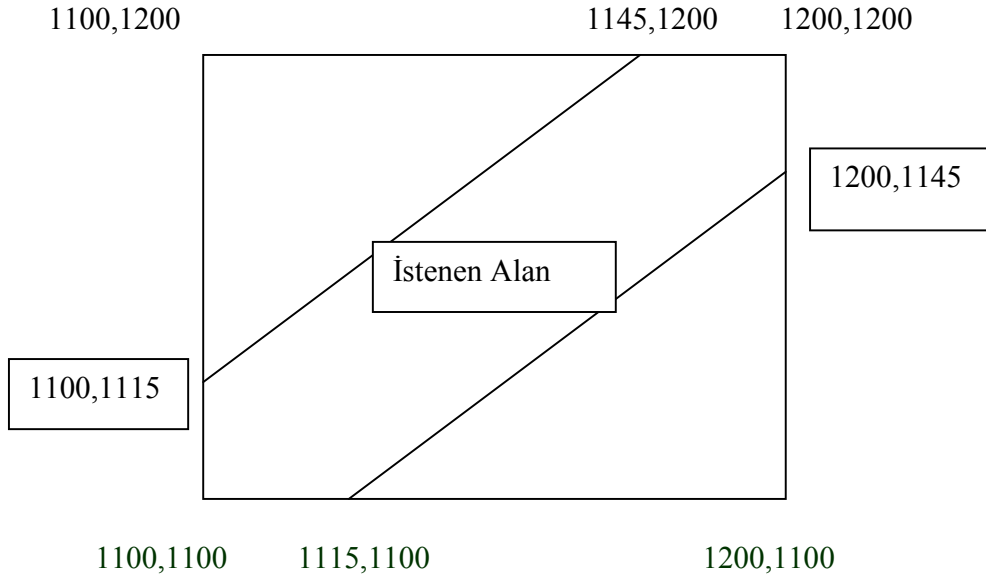
$1 \rightarrow X$

$2 \rightarrow Y$

1 (11.00 11.15) , (11.45 12.00)

2 (11.15 11.00) , (12.00 11.45)

Alan $\rightarrow 60 \times 60$

$$P(x) = \frac{60 \times 60 - \left(\frac{45 \times 45}{2} \times 2 \right)}{60 \times 60} = 0.4375$$

F2.)

X \ Y	1	0	1	2	$\sum X$
1	k	3k	5k	9k	
2	2k	4k	6k	12k	
3	3k	5k	7k	15k	
$\sum y$	6k	12k	18k	36k	

$$\sum_y \sum_x f(x, y) = 1$$

$$36k=1$$

$$k=1/36$$

$$P(X \geq 2, Y \leq 1) = P(X = 2, Y = 1) + P(X = 3, Y = 1) + P(X = 2, Y = 0) + P(X = 3, Y = 0)$$

$$4k+5k+2k+3k= 14k$$

$$14k= 14/36 =0.38$$

b)

$$P(X \geq 1) \Rightarrow P(X = 2, Y = 0) + P(X = 2, Y = 1) + P(X = 2, Y = 2) + P(X = 3, Y = 0) + P(X = 3, Y = 1) + P(X = 3, Y = 2)$$

$$2k + 4k + 6k + 3k + 5k + 7k = 27k = 27/36 = 0,75$$

c) $\text{Var}(X) = \sigma_x^2 = E(X^2) - (E(X))^2$

$$\text{Var}(Y) = \sigma_y^2 = E(Y^2) - (E(Y))^2$$

$$E(X) = \sum_{Y=0}^2 \sum_{X=1}^3 x f(x, y) = 1k + 3k + 5k + 2.2k + 2.4k + 2.6k + 3.3k + 3.5k + 3.7k = 78k$$

$$78k=78/36$$

$$E(X)=2,1666$$

$$E(X^2) = \sum_{Y=0}^2 \sum_{X=1}^3 x^2 f(x, y) = k + 3k + 5k + 4.2k + 4.4k + 4.6k + 9.3k + 9.5k + 9.7k = 192k = 192/36$$

$$E(X^2)=5.33$$

$$\sigma_x^2 = 5,33 - (2,1666)^2 = 0,639177$$

$$E(Y) = \sum_{y=0}^2 \sum_{x=1}^3 yf(x, y) = 0 + 0 + 0 + 3k + 4k + 5k + 2.5k + 2.6k + 2.7k = 48k$$

$$48k = 48/36$$

$$E(Y) = 1.33$$

$$E(Y^2) = \sum_{y=0}^2 \sum_{x=1}^3 y^2 f(x, y) = 0 + 0 + 0 + 3k + 4k + 5k + 4.5k + 4.6k + 4.7k = 84k$$

$$84k = 84/36$$

$$E(Y^2) = 2.333$$

$$\sigma_y^2 = 2.33 - (1.33)^2 = 0.55564$$

$$\sigma_y = 0.7454$$

$$\text{Cov}(XY) = \sigma_{xy} = E(XY) - E(X)E(Y)$$

$$E(XY) = \sum_{y=0}^2 \sum_{x=1}^3 xyf(x, y) = 0 + 0 + 0 + 1.1.3k + 1.2.4k + 1.3.5k + 2.1.5k + 2.2.6k + 2.3.7k =$$

$$102k = 102/36$$

$$E(XY) = 2.8333$$

$$\sigma_{xy} = E(XY) - E(X)E(Y) = 2.8333 - (1.33 \cdot 2.1666) = -0.0553944$$

$$\rho = \frac{\sigma_{xy}}{\sigma_x \sigma_y}$$

$$\rho = \frac{-0.0553944}{0.7994 \times 0.7454} = -0.0929635$$

f3.) a.)

$$\lambda = \frac{10}{15} = 0.6666(\text{istek} / \text{dakika})$$

$$\mu = \frac{n}{\frac{(5+53.8+4.7+5.5+5+4.8+5.2+6+5.4+5.6)}{10}} = \frac{n}{5.1} (\text{hizmet} / \text{dakika})$$

$$\text{örnekbekleme} = 5.1$$

$$ss = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{10}} = \sqrt{0.338} = 0.582$$

$$\rho_z = \frac{\rho}{\sqrt{n}} \sqrt{\frac{N-n}{N-1}}$$

$$0.582 = \frac{\rho}{\sqrt{10}} \sqrt{\frac{500-10}{500-1}} = 1.8572$$

$$P(z > 1.8572) = 0.5 - 0.4678 = 0.0322$$

$$\%3.22 \rightarrow 16.1 \cong 17 \text{ kisi}$$

b.)

$n = \text{masasayisi}$

$$\lambda = \frac{10}{15} = 0.6666(\text{istek} / \text{dakika})$$

$$\mu = \frac{n}{\frac{(5 + 53.8 + 4.7 + 5.5 + 5 + 4.8 + 5.2 + 6 + 5.4 + 5.6)}{10}} = \frac{n}{5.1}(\text{hizmet} / \text{dakika})$$

$$\rho = \lambda / \mu$$

$$T = \rho / (1 - \rho) \lambda$$

$$\rho = 3.39 / n$$

$$1/T = (n/5.1 - 0.6666)$$

$$T = 10$$

$$0.1 = (n - 3.39) / 5.1$$

$$n = 3.9$$

En az 4 kayıt masası olması gerekiyor

f4.)

$$\mu_x = 200$$

$$n = 10$$

$$N = 400$$

$$\sigma = 30$$

$$\sigma_x = (\sigma / \sqrt{n}) * \sqrt{(N - n) / (N - 1)}$$

10 elma 2200gr den fazla ise 1 elma 220gr den fazla olmalı.

$$t = (x - \mu) / \sigma$$

$$= (220 - 200) / 9.379 = 2.1323$$

$$T \geq 2.1323$$

için :

$$Alan = 0.5 - 0.4834$$

$$= 0.0166$$